

Memoriu MF litigii magistrati

Cadrul legislativ în materia salarizării magistratilor și a personalului din sistemul judiciar a suferit o serie de modificări începând cu anul 1990.

Primul act normativ în acest domeniu a fost Legea nr .52/1991 cu privire la salarizarea personalului din organele puterii judecătorești, care a reglementat un mecanism de remunerare constând în esență, în acordarea unui salariu de bază , diferențiat pe functii, iar în cadrul fiecărei functii, pe grade sau trepte profesionale, la care se adăuga un spor de vechime și un premiu anual, acesta din urmă putând fi redus sau chiar anulat, în anumite condiții.

Prin Legea nr.50/1996 privind salarizarea și alte drepturi ale personalului din organele autorității judecătorești a fost păstrat mecanismul bazat pe acordarea unor salarii de bază, care creșteau cu anumite procente în raport de gradul instanțelor sau parchetelor și a fost introdus sporul de stabilitate în magistratură în raport cu vechimea efectivă în funcția de magistrat.

Începând cu anul 2000, în domeniul salarizării magistraților a fost introdus, prin O.G. nr.81 / 2000 pentru modificarea și completarea Legii nr.50/1996 privind salarizarea și alte drepturi ale personalului din organele autorității judecătorești, un nou mecanism de calcul al remunerației acestora și a altor categorii de personal din sistemul iustitiei, prin care indemnizațiile de încadrare pentru magistrați și salariile de bază pentru celelalte categorii de personal se stabileau pe baza valorii de referință sectorială (VRS) prevăzută de lege pentru funcțiile de demnitate publică alese și numite din cadrul autorităților legislative și executive, VRS care era înmulțită cu mai mulți coeficienți de multiplicare, fixați în raport de nivelul instanței sau parchetului și funcția deținută.

La indemnizația/salariul astfel stabilite se prevedea adăugarea unor sporuri, asupra existenței sau cuantumului cărora s-a intervenit legislativ ulterior (s-a prevăzut că nu sunt aplicabile magistraților dispozițiile care instituiau acordarea sporului pentru vechimea în muncă, sporul de stabilitate s-a transformat într-un adaos la indemnizația convenită magistratilor și în spor de fidelitate pentru alte categorii profesionale: au fost instituite sporuri sau indemnizații pentru desfășurarea anumitor categorii de activități - ex. desfășurarea urmăririi penale în cazul infracțiunilor de corupție).

Acest mecanism a fost păstrat prin O.U.G. nr. 177/2002 privind salarizarea și alte drepturi ale magistraților, cu mențiunea că pentru vechimea efectivă în funcție se acorda o majorare a indemnizației.

Ulterior fost adoptată O.U.G. nr. 27/2006 privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor, procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției, care stabilea, în mod distinct, VRS aplicabilă în sistemul justiției și creșterile acordate (inițial, VRS a avut în anul 2006 un cuantum de 257 lei, fiind majorată

prin acte normative, iar mai recent, pe cale jurisprudențială, cuantumul acesteia ajungând în prezent la 605,225 lei).

La OI .01 .2010 au intrat în vigoare dispozițiile Legii-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, act normativ care institua un nou sistem de salarizare, în aplicarea etapizată a acestuia prevăzându-se că noul salariu de bază/noua indemnizație de încadrare (care includea sporurile introduse în bază), precum și sporurile rămase în afara bazei, se vor acorda într-un cuantum care să conducă la o valoare egală cu suma calculată pentru luna decembrie 2009.

De la OI 001 0201 1 a avut loc o nouă reîncadrare, în temeiul Legii-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice și a legilor anuale de salarizare. Reîncadrarea efectuată în anul 2011 potrivit Legii nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice, a avut ca referință indemnizația din luna octombrie 2010, actele normative anuale emise succesiv în perioada următoare făcând, fiecare dintre acestea, trimitere la luna decembrie a anului precedent.

Ținând cont că atât Legea-cadru nr. 330/2009, cât și Legea-cadru nr. 284/2010 au prevăzut în mod expres că, începând cu data intrării în vigoare, în tot sau în parte, a acestora, drepturile salariale ale personalului bugetar sunt și rămân în mod exclusiv cele prevăzute în aceste acte normative, drepturile câștigate anterior au fost calculate până la 31 01202009 și au fost achitate eșalonat ca diferențe salariale în conformitate cu dispozițiile O.U.G. nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, cu modificările și completările ulterioare, ultima tranșă fiind acordată în decembrie 2015.

Neintrarea în vigoare decât parțial a Legii-cadru nr.284/2010 și aplicarea în timp a dispozițiilor din actele normative anuale de salarizare, au avut ca efect aplicarea unui tratament diferit unor persoane în situații similare, cu consecința acordării unei salarizări diferite. De exemplu, sporul pentru titlul de doctor nu se mai acorda persoanelor care îl obțineau după intrarea în vigoare a noilor dispoziții, în vreme ce persoanele care dobândiseră anterior titlul beneficiau de o sumă compensatorie. În mod similar, persoane care împlineau sub imperiul legii noi anumite tranșe de vechime în muncă, iar în cazul justiției și vechime în funcție, beneficiau de acordarea unor clase suplimentare, în procent însă mai mic decât majorarea de care se bucurau cei care împliniseră aceleași tranșe sub legislația anterioară.

Această situație a generat noi litigii referitoare la magistrați și alte categorii de personal din sistemul justiției, orientarea în practică fiind în sensul acordării sumelor compensatorii pentru titlul de doctor, dar al respingerii acțiunilor care aveau ca obiect diferențele generate de vechimea în muncă și în funcție.

Legea nr.71 / 2015 pentru aprobarea O.U.G. nr.83/2014 a introdus în ordonanță o dispoziție, respectiv art. 1 alin. 5¹ din O.U.G. nr. 83/2014¹, care a prevăzut alinierea salarizării la nivel maxim pentru fiecare funcție/grad/treaptă și salarizare a personalului din aparatul de lucru al Parlamentului și din celelalte instituții și autorități publice, salarizat la același nivel.

¹ „Art. {alin. (5')} - Prin excepție de la prevederile alin. (1) și (2), personalul din aparatul de lucru al Parlamentului și din celelalte instituții și autorități publice, salarizat la același nivel, precum și personalul din cadrul Consiliului Concurenței și al Curții de Conturi, inclusiv personalul prevăzut la art. 5 din aceste instituții, care beneficiază de un quantum al salariilor de bază și al sporurilor mai mici decât cele stabilite la nivel maxim în cadrul aceleiași instituții sau autorități publice pentru fiecare funcție/grad/treaptă și gradație, va fi salarizat la nivelul maxim dacă își desfășoară activitatea în aceleași condiții. ”

Str. Apoi odor nr. 17, sector 5, 050741 București, România
Tel. +4 037 204 1999 vAvvr.iust.ro

Interpretarea dată de Ministerul Justiției a fost că textul nu se aplică magistratilor și grefierilor, ci, în sistemul justiției, doar funcționarilor publici, precum și personalului contractual, singurele categorii salarizate la același nivel cu personalul din aparatul de lucru al Parlamentului.

Punctul de vedere al Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, Înaltei Curți de Casație și Justiție și al Colegiului de Conducere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost că prevederile se aplică și judecătorilor și procurorilor.

Ulterior au fost înregistrate foarte multe acțiuni cu acest obiect, practica instanțelor fiind unitară în sensul admiterii și obligării fie la emitere de noi ordine de încadrare, fie la acordarea drepturilor salariale la nivel maxim începând cu data de 09.04.2015.

Prin Decizia nr. 23/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a stabilit că textul se aplică și celorlalte autorități și institutii publice finantate integral din bugetul de stat. bugetele locale, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele fondurilor speciale, prin urmare inclusiv tuturor autorităților și instituțiilor publice din sistemul judiciar.

O.U.G. nr. 20/2016 a prevăzut alinierea salarizării la nivel maxim, începând cu luna august 2016, a întregului personal plătit din fonduri publice, astfel că procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a emis o serie de ordine prin care drepturile salariale ale procurorilor au fost stabilite la nivel maxim, ținând cont că la data de 31.07.2016 se afla în plată un salariu ce includea și indexările obținute anterior prin hotărâre judecătorească, în urma lămuririi acestei hotărâri, la fel procedând și inspectorul-șef al inspecției Judiciare pentru personalul acestei instituții.

Prin O.U.G. nr. 43/7016 a fost introdus art.3¹ alin (1²) din O.U.G. nr. 57/7015, care a prevăzut că, pentru stabilirea nivelului maxim al salarizării nu se includ drepturile stabilite sau recunoscute prin hotărâri judecătorești.

Prin Decizia nr. 794/2016, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că sunt neconstituționale dispozițiile art. 3¹ alin. (1²) din O.U.G. nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016⁹ prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscalbugetare, care prevedeau că pentru stabilirea nivelului maxim al salarizării se iau în considerare numai drepturile prevăzute în acte normative și nu se includ drepturile stabilite sau recunoscute prin hotărârile judecătorești.

Pentru a constata neconstituționalitatea acestor dispoziții, Curtea a reținut în considerente, printre altele că, „hotărârea judecătorească, chiar dacă are efecte inter partes, interpretează norme de lege cu aplicabilitate generată. În procesul de aplicare a legii, scopul interpretării unei norme juridice constă în a stabili care este sfera situațiilor de fapt concrete, la care norma juridică respectivă se referă, și în a se asigura astfel corecta aplicare a acelei norme, interpretarea fiind necesară pentru a clarifica și a limpezi sensul exact al normei, și pentru a defini, cu toată precizia, voința legiuitorului. Or, Curtea constata că hotărârile judecătorești prin care s-a recunoscut majorarea indemnizației de încadrare, cum sunt cele prin care s-au stabilit majorările de 2%, 5% și respectiv 11% acordate magistraților și personalului asimilat, au aplicabilitate generală și se deosebesc de ipotezele în care, tot prin hotărâre judecătorească, ar fi fost recunoscute anumite drepturi în baza unor situații de fapt particulare, fără aplicabilitate generală (cum ar fi, spre exemplu, ipoteza în care o persoană a avut recunoscut sporul de doctorat).

Prin Decizia nr. 36/2018, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a reținut că, soluția egalizării indemnizațiilor la

nivel maxim, care se impune de la intrarea în vigoare a Legii nr. 71/2015. respectiv 09.04.2015, are în vedere și majorările și indexările recunoscute prin hotărâri judecătorești unor magistrați sau membri ai personalului auxiliar, indiferent dacă ordonatorul de credite a emis sau nu ordine de salarizare corespunzătoare. La paragrafele 75 și 76 din această decizie s-a reținut în mod expres că, deși Curtea Constituțională a interpretat un alt text de lege, toate considerentele expuse de instanța constituțională prin Decizia nr. 794/2016 se aplică începând cu data de 09.04.2015, dată de la care legiuitorul a optat pentru egalizarea indemnizațiilor la nivel maxim, iar „a accepta o interpretare contrară ar însemna să fie golit de conținut raționamentul avut în vedere în decizia mai sus citată și să fie negat rolul Curții Constituționale de așezare a interpretărilor legale în acord cu Legea fundamentală”.

Decizia nr. 7/2019 a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a stabilit că: În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (2) din Legea-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările ulterioare, majorările (n.n. cunoscute sub numele generic de indexări) prevăzute în art.1 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 10/2007 au fost și rămân incluse în indemnizația brută de încadrare și după data intrării în vigoare a Legii-cadru nr. 330/2009”.

Pentru a pronunța această soluție, instanța supremă a reținut forța obligatorie a deciziilor Curții Constituționale, care se atașează atât dispozitivului cât și considerentelor pe care se întemeiază raționamentul din punct de vedere juridic, cât și restul deciziilor Înaltei Curți de Casație și Justiție deja menționate.

Dezvoltarea fenomenului litigios:

Pronunțarea deciziilor enumerate mai sus a condus la amplificarea numărului litigiilor, care se manifesta deja în întreg sistemul judiciar. Pe de o parte, pentru a susține existența unui nivel maxim de salarizare a fost invocată existența atât a

hotărârilor pronunțate anulului anulului 2010, cât și a celui de dată recentă, chiar dacă nu fuseseră emise acte administrative de stabilire a drepturilor salariale. Pe de altă parte, s-a solicitat lămurirea sentințelor pronunțate în perioada 2007-2009 în sensul includerii în baza de calcul a indemnizației de încadrare brută/salariului de bază brut, și după intrarea în vigoare a Legii nr. 330/2009, a creșterilor prevăzute de O.G. nr. 10/2007, a valorii de referință sectorială de 405 lei, respectiv a coeficienților 19,00-23,00 aplicabili procurorilor de la DNA și DIICOT.

Cererile de lămurire au fost admise în cea mai mare parte, instanțele apreciind că parașil ordonatori de credite aveau obligația respectării sentințelor și după intrarea în vigoare a noilor legi de salarizare. În plus, s-a reținut că nu este vorba despre soluționarea unor noi pretenții, ținând cont și de considerentele Deciziei nr. 7/2019, prin care s-a statuat că: „,77. Evenimentele juridice ulterioare - intervenții legislative și conduite juridice ale ordonatorilor de credite principali - nu pot fi apreciate ca fiind străine cauzei juridice de la momentul judecării, fiind într-o strânsă legătură, evidențiată de intervențiile legislative și statuările instanței de control constituțional. ”

În urma admitterii cererilor de lămurire reclamantii au inițiat executări silite, urmărind obținerea drepturilor corespunzătoare perioadei Ol 00102010 09.04.2015 sau 01.01.2010 - prezent.

Modificările legislative intervenite în materia salarizării personalului din sistemul judiciar au fost criticate de destinatarii normelor, în special prin prisma unui tratament diferențiat, apreciat nejustificat, făcând obiectul examinării Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), al instanțelor judecătorești și al înaltei Curți de Casație și Justiție, care au pronunțat o serie de hotărâri favorabile petenților, precum și un număr semnificativ de decizii prin care

s-a infirmat critica de instituire a unui tratament inegal de salarizare a acelorași categorii profesionale.

Fenomenul litigios s-a amplificat în perioada 2007-2009, solicitându-se, în principal, acordarea:

- - unor drepturi care nu mai erau prevăzute de lege (de exemplu, sporul pentru risc și solicitare neuropsihică prevăzut anterior de art. 47 din Legea nr. 50/1996, dispoziție abrogată prin O.G. nr. 83/2000);
- - unor drepturi prevăzute prin lege în favoarea altor categorii de personal⁴ din sistemul public (creșterile salariale acordate prin O.G. nr. 10/2007 pentru personalul contractual, sporul de confidențialitate prevăzut pentru funcționarii publici prin O.G. nr. 6/2007, pentru funcționarii publici cu statut special, militarii angajați pe bază de contract și personalul civil din instituțiile publice de apărare națională, ordine publică și siguranță națională prin O.G. nr. 19/2006, pentru personalul din aparatul C.N.C.D. prin O.G. nr. 137/2000, pentru persoanele care gestionează informații clasificate din Oficiul de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor potrivit Legii 656/2002);
- - unor drepturi prevăzute expres și exclusiv doar în favoarea unor categorii delimitate din sistemul justiției (majorarea pentru vechimea în funcție prevăzută pentru judecători și procurori solicitată de asistenții judiciari, salarizarea judecătorilor la nivelul procurorilor de la DNA și DIICOT).

În mare parte din cazuri, acțiunile au fost întemeiate pe discriminarea salarială între diverse categorii profesionale.

Pe lângă aceste tipuri de acțiuni, un număr important de litigii de muncă și contencios administrativ au vizat tot drepturi salariale, cele mai semnificative ca impact deia produs sau impact potențial fiind următoarele:

-acordarea coeficienților procurorilor DNA - DIICOT (în fapt trecerea tuturor judecătorilor și procurorilor, indiferent de gradul profesional, la indemnizațiile proprii Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție);

-acordarea sporului de informații clasificate:

Temeiul pretențiilor îl constituie articolul 15¹ al anexei nr. VI la Legea cadru nr. 153/2017, introdus prin Legea nr. 157/2020, cu următorul cuprins: „(1) Personalul militar, polițiștii, polițiștii de penitenciare, precum și personalul civil din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională care ocupă o funcție cu acces la informații clasificate din clasa secret de stat beneficiază de un spor la salariul de bază/solda de funcție de până la 25%, în condițiile stabilite prin ordin al ordonatorului principal de credite". Reclamanții invocă discriminarea în sensul că sporul de acces la informații clasificate este acordat în mod discreționar, fără o justificare reală, obiectivă și rezonabilă, doar anumitor categorii de salariați, fiind refuzat altor categorii care, prin natura activităților pe care le desfășoară, au acces efectiv la informații clasificate.

= acordarea de sporuri în procent maxim de 45% (prin cumularea celor 3 sporuri principale reglementate de legea salarizării);

= acordarea drepturilor specifice procurorilor Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție (coeficient de procuror de la PÎCCJ și/sau diurna 2% pe zi din indemnizație) solicitate de judecători; -acordarea „sporului de permanentă”:

Reclamanții, judecători, solicită instanțelor să constate că perioada serviciului de permanență constituie timp de lucru și să-i oblige pe pârâții angajatori să calculeze și să plătească orele aferente timpului de lucru din cadrul

serviciului de permanență care depășesc perioada normală de lucru de 8 ore în timpul zilelor lucrătoare, precum și pe durata zilelor de sâmbătă, duminică și sărbători legale.

-acordarea drepturilor corespunzătoare pentru judecătorii cu funcții de conducere care au grad profesional superior instanței unde exercită funcția de conducere;

-acordarea indemnizației lunare pentru titlul științific de doctor în cazul în care titlul este deținut în alt domeniu decât cel juridic;

-acordarea unei despăgubiri constând într-o indemnizație egală cu 7 (șapte) indemnizații de încadrare lunare brute, astfel cum a fost prevăzută de art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004. De la intrarea în vigoare a Legii nr. 118/2010, dreptul nu a mai fost acordat, fiind emise anual acte normative care au dispus cu privire la aceste drepturi suplimentare. Textele de lege au un conținut similar, dispunând în sensul neacordării indemnizațiilor la ieșirea la pensie sau neaplicării dispozițiilor care au prevăzut drepturi suplimentare. În legea nr.303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, dreptul nu a mai fost prevăzut.

-acordarea numărului de zile de concediu de odihnă suplimentar (câte 10 zile pentru fiecare an) și plata indemnizației de concediu aferente acestor zile. Invocând desfășurarea activității în condiții de muncă grele, vătămătoare sau periculoase, pentru care au primit sporul corespunzător în procentul maxim de 15% prevăzut de lege, reclamantii se consideră îndreptățiți și la acordarea numărului maxim de zile, în marja de 3-10 zile prevăzută de art. 18 alin. (1) din H.G. nr. 250/1992 privind concediul de odihnă și alte concedii ale salariaților din administrația publică, din regiile autonome cu specific deosebit și din unitățile bugetare.

- reîncadrarea și recalcularea indemnizației asistenților judiciari în raport de vechimea totală în funcție (majorarea de fidelitate);

-acordarea de despăgubiri morale pentru condiții necorespunzătoare de muncă de până la 500 euro/lună/persoană, etc..

O parte importantă dintre aceste litigii s-a soluționat în favoarea reclamanților, cu atât mai mult cu cât cu privire la unele dintre aceste probleme au fost pronunțate de către Înalta Curte de Casație și Justiție soluții în interesul legii în acest sens, și anume:

-Decizia nr. 36/2007 prin care s-a stabilit că magistrații beneficiau și de sporul pentru vechime în muncă, în cuantumul prevăzut de lege;

-Decizia nr. 21/2008 prin care s-a stabilit că sporul de 50% pentru risc și suprasolicitare neuropsihică trebuie acordat și după intrarea în vigoare a O.G. nr. 83/2000, aprobată prin Legea nr. 334/2001;

-Decizia nr. 46/2008 prin care s-a stabilit că judecătorii, procurorii, magistrații asistenți, precum și personalul auxiliar de specialitate au dreptul la un spor de confidențialitate de 15%.

Cu privire la pronunțarea Deciziilor nr. 36/2007 și nr. 21/2008, Curtea Constituțională a admis sesizarea Președintelui României și a constatat, prin Decizia nr. 0838/27.05.2009, publicată în Monitorul Oficial nr. 461 din 03.07.2009, existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de o parte și Parlamentul României și Guvernul României, pe de altă parte, reținând că Înalta Curte de Casație și Justiție nu poate să instituie, să modifice sau să abroge norme juridice cu putere de lege ori să efectueze controlul de constituționalitate a acestora.

Însă, prin această decizie, Curtea Constituțională a subliniat că „apare ca evident că decizia pronunțată de Curtea Constituțională în soluționarea conflictului juridic de natură constituțională nu poate produce niciun efect cu privire la valabilitatea deciziilor deja pronunțate de înalta Curte de Casație și Justiție în exercitarea atribuției consacrate de art. 379 din Codul de procedură civilă. Pe cale de consecință, efectele deciziei Curții nu pot viza decât actele, acțiunile, inacțiunile sau operațiunile ce urmează a se înlăptui² în viitor de către autoritățile publice implicate în conflictul juridic de natură constituțională.”

În alte cazuri, Înalta Curte de Casație și Justiție a pronunțat în interesul legii soluții prin care a constatat că acțiunile sunt neîntemeiate, așa cum este Decizia nr. 25/2011, prin care s-a stabilit că magistrații nu au dreptul la creșterile salariale prevăzute de O.G. nr. 10/2007, care nu le este aplicabilă, însă la acea dată acțiunile formulate cu acest obiect fuseseră deja solutionate, o mare parte dintre acestea cu soluții de admitere.

La schimbarea orientării jurisprudenței au avut un impact semnificativ și Deciziile nr. 818, 819, 820 și 821 din 3 iulie 2008, publicate în Monitorul Oficial nr. 537 din 16 iulie 2008, prin care Curtea Constituțională a admis excepțiile de neconstituționalitate ridicate de Ministerul Justiției în mai multe dosare, constatând că, „prevederile art. 1, art. 2 alin. (3) și art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, sunt neconstitutionale, în măsura în care din acestea se desprinde înțelesul ca instanțele judecătorești au competența să anuleze ori să refuze aplicarea

² în perioada 2006-2009 a existat practica introducerii unor sporuri salariale, de multe ori nejustificate și nemotivate în mod obiectiv în relație cu prestația sau situația pe care legiuitorul înțelegea să o răsplătească, cu unicul obiectiv de a acorda o majorare oarecare unui anumite categorii de salariați. Acesta a fost motivul pentru care și magistrații s-au simțit îndreptățiți să solicite aceste drepturi salariale, invocând uneori argumente chiar mai solide pentru care categoria lor profesională ar fi îndreptățită la acordarea acestor drepturi față de categoriile care beneficiau deja potrivit legii de acestea.

unor acte normative cu putere de leze, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.

Pentru a pronunța aceste decizii, Curtea Constituțională a reținut, în esență, că prin acordarea unui astfel de înțeles dispozițiilor O.G. nr. 137/2000 se încalcă principiul separației puterilor, precum și rolul Parlamentului de unică autoritate legiuitoare.

Totuși, chiar și în urma pronunțării de către Curtea Constituțională a acestor decizii, au existat instanțe care au admis acțiuni întemeiate pe discriminare, motivând fie că printre temeiurile invocate se găseau și dispoziții din Codul muncii sau dispoziții cărora erau ținute să le dea prioritate din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, alte tratate internaționale ori legislația comunitară, fie că instanțele sunt în continuare competente să constate discriminarea la care sunt supuși reclamantii și să acorde despăgubiri pentru discriminare, iar procedând astfel nu anulează actele normative în vigoare.

În prezent, având în vedere identificarea unui nou maxim în familia ocupațională „Justiție”, rezultat prin lămurirea dispozitivului unei hotărâri pronunțate întrun litigiu având ca obiect acordarea valorii de referință sectorială de 605,225, prin acte emise de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele Consiliului Superior al Magistraturii și procurorul general al Parchetului de pe lângă înalta Curtea de Casație și Justiție a avut loc reîncadrarea beneficiarilor, drepturile salariale fiind stabilite prin utilizarea valorii de referință sectorială de 605,225 lei, fără aplicarea plafonării prevăzute de Legea-cadru nr. 153/2017

Depășirea pe această cale a plafoanelor impuse de Legea-cadru nr. 153/2017, instituite tocmai pentru asigurarea unor echilibre macrobugetare, va face sistemul

de salarizare din sistemul iustitiei impredictibil și imposibil de administrat, cu un impact bugetar major, care se va răsfrânge indirect, prin utilizarea elementelor jurisprudențiale și asupra tuturor celorlalte familii ocupaționale.

Fenomenul litigios fără precedent vizând drepturi salariale sau de natură salariată restante în sistemul judiciar, a generat începând cu 01 ianuarie 2008 până la finalul anului 2022, peste 22.800 de acțiuni în care Ministerul Finanțelor a fost chemat în judecată alături de Ministerul Justiției și/sau Ministerul Public Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în calitate de pârât și/sau chemat în garanție.

Procesul de acționare în judecată (de tragere la răspundere civilă) a ordonatorilor de credite din sistemul judiciar în paralel cu a Ministerului Finanțelor a căpătat amploare și a crescut exponențial (spre exemplu, la finalul anului 2022, existau pe rol peste 3.250 de dosare civile, iar ultima majorare a valorii de referință sectorială (VRS) prin ordine emise de ministrul justiției (în care a fost atras și Ministerul Finanțelor) a fost contestată prin alte circa 1.000 de contestații, formulate de cvasitotalitatea celor 4.144 de judecători și 177 de asistenți judiciari aflați în funcție la nivelul lunii decembrie 2022, la care se adaugă judecătorii care s-au pensionat în ultimii ani.

Astfel, doar pentru iudecători cheltuielile bugetare pentru achitarea de drepturi salariale restante (diferențe salariale) efectuate în perioada 2010-2022 au totalizat 4.579.420 mii lei, respectiv circa 927.890.9083 euro, fără a lua în considerare sumele executate silit prin conturile Ministerului Finanțelor (care depășesc cu mult suma de 4.579.420 mii lei) și nici creșterile salariale recunoscute de angajatorii din sistem și incluse în drepturile salariale curente.

În 2023, deși în ceea ce privește salarizarea, în sistemul public, beneficiază de cele mai mari remunerații, magistrații de la Înalta Curte de Casație și Justiției

(ÎCCJ), procurorii Parchetului General (PG) precum și angajații Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) au dispus măsuri administrative prin care s-a realizat majorarea salariilor din justiție.

Majorările cu 25% ale salariilor se vor face retroactiv, începând cu data de 1 ianuarie 2018, veniturile fiind recalulate pe ultimii cinci ani. La acestea, se vor adăuga dobânda legală penalizatoare și indicele inflației.

Dincolo de această nouă (consistentă) majorare, subliniem că, în ceea ce privește drepturile acordate acestei categorii (magistrați), sfera acestora include:

Salarizare - în aplicarea dispozițiilor art. 33 din Legea 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice:

În Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice s-a modificat grila de salarizare a unor categorii profesionale.

Prin aceste schimbări, până în 2022 erau prevăzute creșteri treptate ale veniturilor lunare pentru întreg sistemul bugetar. Unele categorii, printre care magistrații și medicii, au primit deja aceste majorări trecute în lege, cu mult înainte de termenul limită 2022 prevăzut în lege.

În prezent sunt prevăzute următoarele veniturile brute pentru judecătorii de la curțile de apel, tribunale și judecătorii din țară:

Judecător cu grad de Curte de Apel:

DREPTURI SALARIALE LUNA MARTIE 2023

Funcție	Coefficient	încadrare de	Spor pentru condiții de muncă, periculoase sau	Spor pentru vătămări psihice și altele	Încadrarea	VENIT BRUT	Baza de calcul
PREȘEDINTE CURTE DE APEL	9,7)	25.300	3,28	3,09		32.021	Lg. 153/2017 și anexa
Funcție	Coefficient	încadrare brută	Spor pentru condiții de muncă, periculoase sau	Spor pentru vătămări psihice și altele	Încadrarea	BRUT	Baza de calcul
			3,494	3,056		31.390	Lg. 153/2017 și următoarele

VICEPREZIDENTUL CURTEI DE APEL	9,20	24.840 24.100	3.359	2.940		31.139	
Funcția	Coefficient	Încadrare brută	Spor pentru condiții grele de muncă, periculoase	Spor pentru risc și suprăsolicitare neuro-psihică și al sporului pentru asigurarea securității	Nr. titlului de	VENIT BRUT	Baza de calcul și alte acte
	9,20	24.150 24.150	3.399 3.269 3.164	2,975 2,64 2,961		30.524 30.279 30.277	Lg. anterioare

PR. EOOEIE IE CURTE DE APEL

Funcția		Încadrare brută lunară	SN pentru	Spor pentru risc și suprăsolicitare neuro-psihică și al sporului pentru asigurarea securității		BRUT	Baza legală a acordării - Lg. 117/2017 și alte acte normative anterioare
	20					29.930	
JUDECĂTOR GRAD DE CURTE	9,20	23.000	3.211	2.810		29.010	
	92	22.300	3.087			28.097	
	92	22.300	3.087	2.701		28.097	
	8,50	21.000		2.591		27.365	
	50	21.238	2.991			27.037	
	50	21.233		2.799		27.031	
	30	20.762	2.684			26.326	
791	19.m	2.684	2.777				

791

19.773

2.779

25.331

Judecător cu grad de Tribunal / Judecător la Tribunalul Militar:

DREPTURI SALARIALE LA DATA DE 31.03.2023 ÎN VEDEREA APLICĂRII DISPOZIȚIILOR ART.33 DIN LEGEA NR. 153/2017

Nr.	Denumirea posturilor	Gradul profesional	Gradul	Gradava	Salariul de bază cf. art. 38, alin. 1, lit. a, Legecadru 153/2017	Cuantumul spor pentru condiții grele, vitătoare sau periculoase, cf. art. 38, alin. 2, lit. a, Legecadru 153/2017	Cuantumul spor de înaltă calificare și al sporului de pentru păstrarea confidențialității, cf. art. 38, alin. 2, lit. a, Legecadru 153/2017	demițanție unara pentru titlul științific de doctor	Indemnizate unara pentru grad de	Total brut
	Magistrați									
1	Președinte tribunal	curte de apel	S	5	24.750	299L	2799	950		31.490
2	Vicepreședinte	curte de apel	S	5	24.300					29.918
3	Președinte secție tribunal peste 20 ani vechime în funcție		S	5	23.625					29.291
4	Președinte secție tribunal 20 ani în funcție	tribunal	S	5	23.625					29.291
5	Președinte secție vechime peste 20 ani în funcție		S	5	23.625				0	29.291
6	Președinte secție 10-15 ani vechime în funcție	curte de	S	4	23.625	2814				29.072
7	Judecător peste 20 ani în funcție	curte de apel	S	5	23.000	3211	2810			30.021
8	Judecător 15-20 ani vechime în funcție	curte de apel	S	5		3087	2701			28.088

9	decizii 15-20 ani vechime în funcție	curte de apel	S	5			2701	950		29.038
---	--------------------------------------	---------------	---	---	--	--	------	-----	--	--------

Judecător cu grad de Judecătorie:

Președinte judecătorie 15-20 ani vechime în	curte de apel	S	5	21.800			2591			27356
Președinte judecătorie 15-20 ani vechime în funcție		S	5	21.550	2724		2.385			26659
Președinte judecătoria peste 20 ani vechime în funcție		S	5							24287
Președinte judecătoria 5-10 ani vechime în funcție		S	2	18.975	2271		2427		0	23673
Președinte judecătoria 5-10 ani vechime în funcție		s	2	18.630	2195					23.171
Președinte judecătoria 3-5 ani		S	4	18.975	232		2172			23.469
Judecător peste 20 ani vechime în funcție	judecătoria	S	5	17250	2588		2191			22.029
Judecător 5-10 ani vechime în funcție	judecătoria	S	5	14375	2156		2071	950		19.552
Judecător 5-10 ani vechime în funcție	judecătoria	S	4	13.690	2054		2172			17.916
Judecător 5-10 ani vechime în funcție		s	2	12418	1863					16644
Judecător 3-5 ani vechime în funcție				13.575			2008			17619

Valoarea bruta a sporurilor acordate salariaților include:

- Quantum spor pentru condiții de muncă grele, vătămătoare sau periculoase (toate categoriile de personal) - baza legală Legea nr. 153/2017;
- Quantum spor risc și suprasolicitare neuropsihică și al sporului pentru păstrarea confidențialității (excepție personalul contractul și funcționarii publici) - baza legală Legea nr. 153/2017;
- Indemnizație lunară pentru titlul științific de doctor în quantum de 50 % din nivelul salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, dacă își desfășoară activitatea în domeniul pentru care deține titlul - baza legală art. 14 alin 1 din Legea nr. 153/2017;

Alte drepturi în bani:

<p>Drepturi salariale</p> <p>Judecătorii și procurorii beneficiază anual de șase călătorii în țară dus-întors, gratuite, la pe calea ferată clasa I, auto, naval și aerian sau de decontarea a 7,5 litri combustibil la suta de kilometri pentru șase călătorii în țară dus-întors, în cazul în care deplasarea se efectuează cu autoturismul. Aceste drepturi nu au caracter salarial și nu se impozitează. Conform art. XXIII lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 168/2022 în anul 2023 se acordă reduceri de tarife sau, după caz, gratuități, numai în limita a 3 călătorii dus-întors sau 6 călătorii simple, la facilitățile de transport revăzute de art. 210 alin. (3) din Legea nr. 303/2022.</p>	<p>Baza legală</p> <p>303/2022</p> <p>rt. 210 din Legea republicată</p>
<p>Beneficiază în mod gratuit de asistență medicală, medicamente și proteze, în condițiile respectării dispozițiilor legale privind plata contribuției pentru asigurările sociale de sănătate.</p>	<p>rt. 25 din OUG nr. 27/2006</p>

<p>Compensarea diferenței dintre chiria ce s-a stabilit pentru o locuință de serviciu, potrivit legii, și chiria plătită pe baza unui contract de închiriere încheiat în condițiile legii. Acest drept nu are caracter salarial și nu se impozitează. Plafonul în limita căruia se poate deconta chiria se stabilește anual, pe localități, potrivit limitei bugetului alocat în acest scop în legea bugetului de stat, prin ordin comun al ministrului Justiției, al președintelui Consiliului Superior al Magistraturii, al Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și al procurorului-șef al Direcției Naționale Anticorupție.</p>	<p>rt. 23 alin 1 din OUG nr. 27/2006</p>
--	--

<p>Judecătorii care nu beneficiază de locuință proprietate personală ori cărora nu li s-a acordat locuință de serviciu sau compensarea chiriei în localitatea în care își desfășoară activitatea, au dreptul la decontarea cheltuielilor de transport între localitatea în care își au domiciliul reședința și localitatea unde se află sediul unității. În situația în care deplasarea se face prin autoturismul, aceștia beneficiază de decontarea</p>	<p>23 alin. 4 din OUG nr. 27/2006</p>
--	---------------------------------------

<p>contravalorii a 7.5 litri carburant la suta kilometri, pentru perioada în care au lucrat efectiv.</p>	
<p>In perioada concediului de odihnă personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești beneficiază, o singură dată pe an, de transport gratuit dus-întors între localitatea de domiciliu și localitatea din țară în care își petrece concediul de odihnă.</p>	<p>rt. 65 alin 2 din Legea nr. 567/ 2004 rt. 90¹ din Legea nr. 567/2004</p>
<p>Personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești, în activitate sau pensionari, precum și soțul/soția și copiii aflați în întreținerea acestuia beneficiază în mod gratuit de asistență medicală, medicamente și proteze, în condițiile respectării dispozițiilor legale privind plata contribuției la asigurările sociale de sănătate.</p>	<p>rt. 67 alin 1 din Legea nr. 567/2004 rt. 90¹ din Legea nr. 567/2004</p>

<p>Personalul auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor judecătorești și parchetelor de pe lângă acestea, care nu beneficiază de locuință proprietate personală ori căruia nu i s-a acordat locuință de serviciu sau compensarea chiriei în localitatea în care își desfășoară activitatea, are dreptul la decontarea cheltuielilor de transport în localitatea în care își are domiciliul sau reședința și în localitatea unde se află sediul unității. În situațiile în care deplasarea se face cu autoturismul, aceștia beneficiază de decontarea contravalorii a 7,5 litri de carburant la suta de kilometri, pentru perioadele în care a lucrat efectiv.</p>	<p>rt. 67 alin 5 din Legea nr. 567/ 2004 și Art. 90¹ din Legea nr. 567/2004</p>
<p>Personalul căruia nu i s-a acordat locuință de serviciu de către ordonatorii principali de credite, are dreptul, la compensarea diferenței dintre chiria ce s-ar stabili /pentru o locuință de serviciu, potrivit legii, și chiria plătită pe baza unui contract de închiriere încheiat în condițiile legii. Acest drept nu are caracter salarial și nu se impozitează.</p>	<p>rt. 67 alin 2 din Legea nr. 567/2004 și Art. 90¹ din Legea nr. 567/2004</p>

Pensiile judecătorilor s-ar majora și ele cu 25%:

Prin majorarea acestor venituri salariale cu 25% se ajunge și la majorarea cu 25% a pensiilor speciale acordate judecătorilor.

În acest moment, pensia specială a unui magistrat este calculată la 80% din salariul brut din ultima lună de activitate.

80% din salariul brut înseamnă mai mult decât venitul net primit în mână de orice magistrat (sau de către orice alt angajat cu carte de muncă), astfel că pensia magistraților este mai mare decât salariul lor net.

Mai mult, un magistrat poate ieși la pensie și la vârsta de 50 de ani, spre deosebire de cetățeanul obișnuit, care se poate pensiona abia la 63 (femeile), respectiv, la 65 de ani (bărbații).

Situație statistică privind BENEFICIARIII DE LEGI SPECIALE (PENSII DE SERVICIU)

IANUARIE 2023

Categorie	Număr fizig beneficiari	din care:	PENSIA MEDIE -LEI		
		Număr de beneficiari cu pensie din BASS	Pensie medie de serviciu	Pensie medie suportată din BASS	Pen sie medie suportată din Bugetul de Stat
Legea nr. 216/2015 privind acordarea pensiei de serviciu membrilor Cor ului di lomatic consular al	747	695	5 799	3 883	2 552
LEGE 21512015 pentru modificarea completarea Legii nr. 7/2006 rivind statutul func •onarnlui ublic arlamentar	718	600	5 050	3 977	2 520
Lwea nr. 83/2015 pentru completarea L%ii nr. 223/2007 rivind Statutul personalului aeronautic civil navigant rofesionist din avia •a civilă din România	1 381	1 381	11 484	5 495	7 539
L e 303/2004 rivind statutul rocurorilor si •udecătorilor	4 988	1 584	21 404	4 758	19 945
legea nr. 130/2015 pultru compldarea Legii nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de șpecialitate al instanțelor •udecător 'al	1 658	511	5 096	3 106	2 441

pentru beneficiarii ai Curții de Conturi: L ea 7/2016 si Decizia ccR297/2012	560	559	8 504	5 777	2 824
---	-----	-----	-------	-------	-------

Notă: Situația include și beneficiari de pensii de serviciu cu drepturi repuse în plată în urma unor hotărâți judecătorești

Mai mult, valoarea medie a pensiei încasate de magistrații români a fost la 1 00102023 de 210404 lei.

Pentru comparație, valoare medie a pensiei în ianuarie 2023 a fost de 2.003 lei.

În acest context, în care independența justiției trebuie să reprezinte dezideratul întregii societăți, iar nu doar al magistraților (pentru că acest element fundamental al oricărui stat de drept este esențial în garantarea drepturilor și libertăților cetățenilor) subliniem și următoarele:

Statutul magistratului impune acordarea unei remuneratii adecvate și a pensiei de serviciu, tocmai ca o componentă a independenței justiției, garanție a statului de drept, prevăzut de art. 1 alin. (3) din Constituția României.

În considerarea importanței rolului magistraților în apărarea statului de drept, aceste aspecte au fost consacrate, în mod constant, atât în documentele internaționale de referință, cât și în jurisprudența Curții Constituționale a României. Astfel, „Principiile fundamentale privind independența magistraturii”, adoptate de cel de-al VII-lea Congres al Națiunilor Unite pentru prevenirea crimei și tratamentul delincvenților (Milano, 26 august 6 septembrie 1985) și confirmate de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite prin Rezoluțiile nr. 40/32 din 29 noiembrie 1985 și nr. 40/146 din 13 decembrie 1985, prevăd în mod expres, prin art. 11, că „durata mandatului judecătorilor, independența acestora, siguranța lor, remunerația corespunzătoare, condițiile de muncă, pensiile și vârsta de pensionare sunt în mod adecvat garantate prin lege”.

De asemenea, în mod asemănător, Recomandarea CM/Rec (2010)12 cu privire la judecători: independența eficiența și responsabilitățile, adoptată la 17 noiembrie 2010 de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei, a statuat că „Remunerarea judecătorilor trebuie să fie pe măsura rolului și responsabilităților lor, și să aibă un nivel suficient pentru a-i face imuni la orice presiune menită să influențeze deciziile”, subliniată fiind importanța independenței judecătorilor în scopul întăririi preeminenței dreptului în statele democratice.

Totodată, art. 6.4 din Carta Europeană privind statutul judecătorilor prevede că magistrații au dreptul la „plata unei pensii al cărei nivel trebuie să fie cât mai apropiat posibil de acela al ultimei remunerații primite pentru activitatea iurisdicțională”.

Cu toate acestea, în condițiile în care, în ceea ce privește nivelul:

-salarizării magistraților este unul care situează această categorie în vârful piramidei salarizării în sectorul public,

-pensiilor de care beneficiază această categorie, cuantumul acesteia este de natură să asigure o independență deplină, ne confruntăm cu un nou val de litigii, având ca obiect:

-acordarea de daune morale, motivat de o desfășurare a activității în instanțe/parchete de natură să afecteze sănătatea la locul de muncă (similar pretențiilor formulate de persoanele din penitenciar pentru insuficiența spațiului de detenție);

-acordarea sumelor de bani aferente posturilor vacante (ex. drepturile salariale ale judecătorilor aflați în concediu de creștere a copilului să fie achitate celor ”rămași” la locul de muncă.) - a se vedea Hotărârea CSM nr. 2225/2023;

-creșterea artificială a remunerației aferente ultimei luni de activitate astfel încât, un magistrat a cărei indemnizație lunară a fost relativ constantă pe parcursul ultimilor ani, să beneficieze de procentul de 80% dintr-o sumă care nu se raportează la indemnizația sa reală ci la o "ultimă indemnizație" în care sunt incluse diverse beneficii pecuniare care nu au reprezentat o constantă a veniturilor și are un caracter excepțional (unică în întreaga carieră);

Toate aceste pretentii de natură pecuniară formulate de magistrați în contradictoriu cu Statul român, angajatori și Ministerul Finanțelor sunt de natură să creeze/să accentueze discrepanțele existente din sectorul public împărțind salarizarea în două concepte:

- salarizare prin lege (pentru sectorul public cu excepția magistraților)
- salarizare prin acte administrative (ex. Hotărârea CSM nr. 2225/2023)/hotărâri judecătorești (pentru justiție).

Prin urmare, fenomenul litigios continuă și în prezent, iar dacă nu va fi stopat cât se poate de repede, prin măsuri legislative și administrative, se va ajunge la acumularea unor sume de plată exorbitante, iar în final la imposibilitatea suportării cheltuielilor bugetare generate de procese.

O astfel de situație este cu atât mai greu de acceptat, cu cât realitatea economică actuală a României, realitate care nu poate fi ignorată de nicio autoritate publică, este problematică, Guvernul trebuind să instituie măsuri urgente pentru limitarea cheltuielilor bugetare.